

20160591632

АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА И ВЕТЕРИНАРСТВО

Врз основа на член 58-а став (4) од Законот за безбедност на храната („Службен весник на Република Македонија“ бр. 157/10, 53/11, 1/12, 164/13, 187/13, 43/14, 72/15, 129/15 и 213/15), директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ПОСЕБНИТЕ БАРАЊА ЗА ЕКСТРАКЦИОНИТЕ СРЕДСТВА КОИ МОЖЕ ДА СЕ КОРИСТАТ ВО ПРОИЗВОДСТВОТО НА ХРАНА И СОСТОЈКИ НА ХРАНА, УСЛОВИТЕ ЗА НИВНА УПОТРЕБА ВО ПОГЛЕД НА ПРОЦЕСОТ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА КАТЕГОРИЈАТА ХРАНА И МАКСИМАЛНИТЕ ДОЗВОЛЕНИ НИВОА НА РЕЗИДУИ НА ЕКСТРАКЦИОНИТЕ СРЕДСТВА ВО КРАЈНИТЕ ПРОИЗВОДИ И МАКСИМАЛНИТЕ ДОЗВОЛЕНИ НИВОА НА РЕЗИДУИ НА ЕКСТРАКЦИОНИТЕ СРЕДСТВА ВО АРОМИТЕ КОИ СЕ ДОБИВААТ ОД ПРИРОДНИ ИЗВОРИ НА АРОМИ^(*)

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат посебните барања за екстракционите средства кои може да се користат во производството на храна и состојки на храна, условите за нивна употреба во поглед на процесот за производство на категоријата храна и максималните дозволени нивоа на резидуи на екстракционите средства во крајните производи и максималните дозволени нивоа на резидуи на екстракционите средства во аромите кои се добиваат од природни извори на ароми.

Одредбите од овој правилник не се применуваат на екстракционите растворувачи кои се употребуваат во производството на адитиви на храната, витамини и други нутритивни адитиви, освен ако таквите адитиви на храната, витамини и други нутритивни адитиви не се наведени во Прилогот кој е составен дел на овој правилник.

Употребата на адитиви на храна, витамини и други нутритивни адитиви не треба да резултира со храна која содржи нивоа на резидуи од екстракциони растворувачи штетни за човековото здравје.

Член 2

За целите на овој правилник:

„Растворувач“ е вид на екстракционно средство и претставува секоја супстанција која служи за растворување на храната или било која компонента од храната, вклучувајќи го и било кој контаминент кој е присутен во или на таа храна;

„Екстракционен растворувач“ е растворувач кој се употребува во постапка за екстракција при преработката на суровини, на храна, на компоненти или на состојки на овие производи и кој потоа е отстранет, но кој може да резултира во ненамерно, но технички неизбежно присуство на резидуи или деривати во храната или состојките на храна.

^(*) Со овој правилник се врши усогласување со ДИРЕКТИВА 2009/32/ЕЗ НА ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И НА СОВЕТОТ од 23 април 2009 година за усогласување на законодавството на земјите членки за екстракциони растворувачи кои се употребуваат во производство на прехранбени производи и состојки на храна (CELEX број 32009L0032) изменета и дополнета со ДИРЕКТИВА НА КОМИСИЈАТА 2010/59/ЕУ од 26 август 2010 за изменување на Директивата 2009/32/ЕЗ на Европскиот Парламент и на Советот за усогласување на законодавството на земјите членки за екстракциони растворувачи кои се употребуваат во производство на прехранбени производи и состојки на храна (CELEX број 32010L0059).

Член 3

Екстракционите растворувачи кои можат да се употребуваат во производство на храна или состојки на храна, условите за употреба на екстракционите растворувачи како и максималните нивоа на резидуите од екстракционите растворувачи, се наведени во Прилогот на овој правилник.

Храната или состојките на храната можат да бидат ставени во промет само ако употребените екстракциони растворувачи и нивните резидуи се во согласност со одредбите на овој правилник.

Други супстанции и материи не можат да се употребуваат како екстракциони растворувачи, ниту може да се прошират условите за нивна употреба или дозволените нивоа на резидуи од екстракционите растворувачи, освен оние наведени во Прилогот на овој правилник.

Водата на која може да и бидат додадени супстанции за регулирање на ацидитетот или алкалноста и други прехранбени супстанции кои поседуваат својства на растворувачи, можат да се употребуваат како екстракциони растворувачи за производство на храна или состојки на храна.

Член 4

Супстанциите и материите кои се користат како екстракциони растворувачи наведени во Прилогот на овој правилник треба да ги исполнуваат следните општи и посебни услови за чистота:

- а) да не содржат токсиколошки опасни количества од било кој елемент или супстанција;
- б) да не содржат повеќе од 1 мг/кг арсен или повеќе од 1мг/кг олово и
- в) да ги исполнуваат посебните критериуми за чистота на супстанциите.

Член 5

Кога како резултат на нови информации или на повторно оценување на постоечките информации, постои основана причина за тврдење дека употребата во храната на било која од супстанциите наведени во Прилогот од овој правилник или нивоата на една или повеќе од компонентите содржани во тие супстанции, наведени во член 4 од овој правилник, може да го загрози човековото здравје, иако тие се во согласност со одредбите на овој правилник, може привремено да се укине или ограничи примената на одредбите од член 4 од овој правилник, а притоа се наведуваат причини за тоа.

Агенцијата за храна и ветеринарство врз основа на доставените информации од став 1 на овој член, изготвува мислење и презема соодветни мерки кои можат да ги заменат мерките наведени во ставот 1 од овој член.

Член 6

Супстанциите кои се наведени во Прилогот на овој правилник и се наменети за употреба како екстракциони растворувачи во храната можат да бидат ставени во промет само доколку пакувањето или означувањето ги содржи следните информации и тоа на начин тие да бидат лесно видливи, јасно читливи и неизбришливи:

- (а) трговското име како што е наведено во Прилогот на овој правилник;
- (б) јасна назнака дека материјата е со соодветен квалитет за употреба при екстракција на храна или состојки на храна;
- (в) упатување со кое може да се идентификува серијата;
- (г) име или деловен назив и адреса на производителот или пакувачот или на трговецот, регистриран во земјата;
- (д) нето количество изразено како единици волумен и

(ѓ) ако е потребно, посебните услови на чување или услови на употреба.

По исклучок од став 1 од овој член, информациите наведени во точките (в), (г), (д) и (ѓ) од овој став можат да бидат наведени само на пропратните документи кои се однесуваат за таа серија кои треба да се достават со или пред испораката.

Одредбите од став 1 на овој член се применуваат без да бидат во спротивност со прописите кои се однесуваат на тежината и мерните единици или прописите кои уредуваат материја која се однесува на класификацијата, пакувањето и означувањето на опасни супстанции и смеси.

При означувањето на екстракционите растворувачи, начинот на прикажување на информациите од овој член треба да биде во согласност со општите барања за начинот на означување на храната. Тие информации треба да бидат прикажани на јазик кој е лесно разбирлив за лицата кои вршат набавка на истите, освен ако не е обезбеден друг начин на информирање. Информациите во означувањето, можат да бидат прикажани и на други јазици, покрај македонскиот јазик.

Член 7

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат одредбите на член 3 точки 8 и 9, членови 4-а, 4-б, 4-в, 4-г и 4-д и Прилог 7 од Правилникот за адитивите што можат да се употребуваат во производство на храна („Службен весник на Република Македонија“ бр. 118/05, 132/07 и 147/10).

Член 8

Овој правилник престанува да важи со денот на пристапувањето на Република Македонија во Европската Унија.

Член 9

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се објави по претходно добиена согласност од Владата на Република Македонија.

Бр. 02-176/2
28 јануари 2016 година
Скопје

Директор на Агенција
за храна и ветеринарство,
м-р **Зоран Поповски**, с.р.

Прилог

Екстракциони растворувачи кои можат да се употребуваат во тек на преработката на сировини, на храна, на компоненти на храна или на состојки на храна

Дел 1

Екстракциони растворувачи кои се користат во согласност со добра производна пракса за сите намени¹

Име:

Пропан

Бутан

Етил ацетат

Етанол

Јаглероден диоксид

Ацетон²

Азотен оксид

Дел 2

Екстракциони растворувачи за кои се специфицирани условите за употреба

Име	Услови за употреба (краток опис на екстракцијата)	Максимални дозволени нивоа на резидуи во екстрахираната храна или состојка на храна
Хексан ³	Производство или фракционирање на масти и масла и производство на какао путер	1 мг/кг во маст, масло или какао путер
	Производство на обезмастени протеински производи и обезмастени брашна	10 мг/кг во храна која содржи обезмастени протеински производи и обезмастени брашна
		30 мг/кг во обезмастени производи од соја, наменети како такви за крајниот потрошувач
	Производство на обезмастени житни никулци	5 мг/кг во обезмастени житни никулци
Метил ацетат	Декофеинизација или отстранување на иританси и горчливи материи од кафе или чај	20 мг/кг во кафе или чај
	Производство на шеќер од меласа	1 мг/кг во шеќер
Етилметилкетон ⁴	Фракционирање на масти и масла	5 мг/кг во маст или масло
	Декофеинизација или отстранување на иританси и горчливи материи од кафе и чај	20 мг/кг во кафе или чај

Дихлорометан	Декофеинизација или отстранување на иританси и горчливи материи од кафе и чај	2 мг/кг во пржено кафе и 5 мг/кг во чај
Метанол	За сите употреби	10 мг/кг
Пропан-2-ол	За сите употреби	10 мг/кг
Диметил етер	Подготовка на обезмастени животински протеински производи	0.009 мг/кг во обезмастениот протеински производ

Дел 3

Екстракциони растворувачи за кои се специфицирани условите за употреба

Име	Максимални дозволени нивоа на резидуи во храната како резултат на употреба на екстракциони растворувачи во подготовката на ароми од природни ароматични материи
Диетил етер	2 мг/кг
Хексан ⁵	1 мг/кг
Циклохексан	1 мг/кг
Метил ацетат	1 мг/кг
Бутан-1-ол	1 мг/кг
Бутан-2-ол	1 мг/кг
Етилметилкетон ⁵	1 мг/кг
Дихлорометан	0,02 мг/кг
Пропан-1-ол	1 мг/кг
1,1,1,2-тетрафлуоретан	0,02 мг/кг
Метанол	1,5 мг/кг
Пропан-2-ол	1 мг/кг

¹ Екстракциониот растворувач се употребува согласно правилата за добра производна пракса доколку неговата употреба резултира со присуство на резидуи или деривати само во технички неизбежни количества, кои не претставуваат опасност по човековото здравје.

² Употребата на ацетон при рафинирање на масло од маслинова пулпа не е дозволена.

³ Хексан означува комерцијален производ кој се состои воглавно од ациклични заситени јаглеводороди кои содржат шест јаглеродни атоми и се дестилирани помеѓу 64°C и 70°C. Не е дозволена комбинирана употреба на хексан и етилметилкетон.

⁴ Нивото на n-Хексан во овој растворувач не треба да надминува 50 мг/кг. Не е дозволена комбинирана употреба на хексан и етилметилкетон.

⁵ Не е дозволена комбинирана употреба на хексан и етилметилкетон.